

Златко Бежовски

Е-БИЗНИС

Скрипта

Златко Бежовски

Е-бизнис

Скрипта

2020

Автор:
Доц. д-р Златко Бежовски

Е-БИЗНИС - СКРИПТА

Рецензенти:
Проф д-р Сашо Јосимовски, Проф д-р Зоран Јаневски

Лектор:
Славица Манчева

Техничко уредување:
Златко Бежовски

Издавач:
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски",
Скопје

004.738.5:658.1/.5(035)

БЕЖОВСКИ, Златко
Е-бизнис [Електронски извор] : скрипта / Златко Бежовски. - Штип
: Универзитет "Гоце Делчев"-Штип, Економски факултет, 2020

Начин на пристап (URL): <https://e-lib.ugd.edu.mk/907>. - Текст во PDF
формат, содржи 225 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. -
Опис на изворот на ден 10.03.2020. - Фусноти кон текстот. -

Библиографија: стр.
218-224

ISBN 978-608-244-715-5

а) Електронски бизнис - Прирачници
COBISS.MK-ID 112395786

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

Автор

Доц д-р Златко Бежовски

Е-БИЗНИС

Скрипта

Штип, 2020

СОДРЖИНА

1. Вовед во Електронскиот бизнис 9

- 1.1. Историјат на Интернетот и Е-бизнисот 9
- 1.2. Карактеристики на Интернетот од аспект на Е-бизнисот 14
- 1.3. Дигитална економија и дигитално општество 17
- 1.4. Дефинирање на Електронскиот бизнис 23
 - 1.4.1. Три стојалишта при дефинирање на Е-бизнисот 23
 - 1.4.2. Електронски бизнис наспроти електронска трговија 26
 - 1.4.3. Импликации на Електронскиот бизнис 28
 - 1.4.4. Опфат на Е-бизнисот 32
 - 1.4.5. Корисности и ограничувања на Е-бизнисот 35

2. Е-бизнис концепти и модели 38

- Студија на случај: DELL компјутери 38
- 2.1. Ниво на развој на Е-бизнисите 42
- 2.2. Степен на дигитализација 43
- 2.3. Комбинирање на класичниот и Електронскиот бизнис 44
- 2.4. Типови на Е-бизнис трансакции и учесници 46
- 2.5. Форми на Интернет приходи 48
- 2.6. Е-бизнис модели 54
 - 2.6.1. Типични Е-бизнис модели 55
 - 2.6.2. Класификација на Е-бизнис моделите 64

3. Изградба на Е-бизнис 70

- 3.1. Чекори за започнување на Електронски бизнис 72
- 3.2. Финансирање на Електронски бизнис 83
- 3.3. Елементи на Електронскиот бизнис 86
 - 3.3.1. Основни елементи на Е-Бизнисот 87
 - 3.3.2. Исполнување на нарачки 90
 - 3.3.3. Комуникациски системи и системи за соработка 92
 - 3.3.4. Организациски Е-бизнис Системи 93

4. Веб Сајт - концептуализација, изработка и одржување 97

- 4.1. Избор на domeјн (веб адреса) 97
- 4.2. Веб сајт хостинг 100
- 4.3. Пристапи при изработка на веб сајт 102
 - 4.3.1. Типови на веб сајт 102
 - 4.3.2. Внатрешна или надворешна изработка 103
 - 4.3.3. Методи и технологии за изработка на веб сајт 106
- 4.4. Изработка и дизајнирање на веб сајтот 109
 - 4.4.1. Конструкција (Структура) на информациите 111
 - 4.4.2. Навигација 116
 - 4.4.3. Бои, графика и типографија 118
 - 4.4.4. Функционалност и интерактивност 119
 - 4.4.5. Заштита и безбедност 121

4.4.6. Одржување и мониторинг на Веб сајтот	121
4.5. Содржини – креирање и управување	122
4.5.1. Видови на содржини	123
4.5.2. Креирање (и/или прибавување) на содржини	125
4.5.3. Управување со содржината	127
4.5.4. Систем за управување со содржините	128
WordPress – Најкористен систем за менаџмент на содржини	129

5. Интернет Маркетинг 132

5.1. Вовед во Интернет Маркетинг	133
5.1.1. Основни Маркетинг Концепти	133
5.1.2. Дефинирање на Интернет Маркетингот	134
5.1.3. Маркетинг миксот и е-околината	137
5.1.4. Поволности на Интернет маркетингот	139
5.1.5. е-Потрошувачи	143
5.1.6. Брендирање	147
5.2. Маркетинг комуникации (Промоција)	149
5.2.1. Интернет рекламирање	150
5.2.2. Маркетинг по е-Пошта	156
5.2.3. Публицитет и односи со јавноста	158
5.2.4. Вирален (Вирусен) маркетинг	160
5.2.5. Маркетинг во мрежни заедници	162
5.2.6. Елементи на промотивна кампања на Интернет	164
5.3. Оптимизација на веб сајтот за пребарувачите	167
5.3.1. Значење на оптимизацијата за пребарувачи	168
5.3.2. Елементи и фактори на оптимизација	170
5.3.3. Фази во процесот на оптимизација	176
5.3.4. Платено рекламирање во пребарувачите наспроти оптимизацијата	177
5.4. Маркетинг на привлекување (Inbound Marketing)	180

6. Прифаќање и имплементација на Е-бизнисот во Македонија 188

6.1. Значењето на Е-бизнисот за земјите во развој	188
6.2. Креирање на услови за водење на Е-бизнис	190
6.3. Улога на владата во прифаќањето на Е-бизнисот	193
6.4. Имплементација на Електронскиот бизнис	198
6.4.1. Имплементациски фактори	198
6.4.2. Состојбите и перспективите на Е-бизнисот во Македонија	201
6.4.3. Онлајн настап на македонските компании и претприемачи	208

Библиографија 218

Скриптата Е-Бизнис е достапна преку е-Библиотека на следниот линк:
<https://e-lib.ugd.edu.mk/907>

Наместо предговор

Скриптата насловена како „Е-Бизнис“ од авторот Доц Д-р Златко Бежовски е изработена како учебно помагало по предметот „Е-Бизнис“ кој се слуша на сите насоки на Економскиот Факултет во Штип со неделен фонд од 6 часови (2+2+2).

Предметот „Е-Бизнис“ е задолжителен на насоките Менаџмент и претприемништво (3 семестар) , Финансии (3 семестар) и Бизнис Економија (8 семестар) а изборен на насоките Маркетинг Менаџмент (6 семестар), Сметководство и ревизија (5 семестар) и Бизнис информатика (1 семестар). (Насоката Бизнис Информатика е заедничка со Факултетот за Информатика.)

Скриптата е изработена во согласност со наставната програма. Целта на ова учебно помагало е да ја надополнува основната препорачана литература за предметот.

Учебното помагало е напишано на 219 страници во А4 формат, со единичен проред, со употреба на фонт Arial со 12 големина на буквите. Во трудот се инкорпорирани бројни слики и графикони како и стотина библиографски единици распоредени на 7 страници.

Обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите согласно со предвидениот број на часови и одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип

Потребата за издавање на скрипта под овој наслов од Доц Д-р Златко Бежовски се огледа низ неколку аспекти. Првенствено, Доц Д-р Бежовски докторира во областа на Е-Бизнисот и долги години работи на оваа проблематика. Во звање е избран токму во областа на Е-Бизнисот и согласно барањата во рамки на Универзитетот „Гоце Делчев“ од него се очекува да издаде скрипта по соодветниот предмет. Понатаму, пристапот на Бежовски се разликува од теоретско-концепцискиот во постоечките учебници за Е-Бизнис. Бежовски е фокусиран на практичната примена на теоретските сознанија при што материјата е исполнета со бројни примери и практично применливи знаења што се огледа и низ практикумот кој исто така е предмет на рецензија и претставува дополнување на оваа скрипта. Воедно, треба да се нагласи дека материјата во оваа област е динамична и токму ова учебно

помагало ќе му ја даде потребната свежина на предметот „Е-Бизнис“ во следните неколку години.

Краток опис на содржината:

Скриптата „Е-Бизнис“ од авторот Бежовски е конципирана во 6 поглавја и истите во продолжение ќе бидат накратко елаборирани.

Првото поглавје со наслов „Вовед во Електронскиот бизнис“ ги објаснува основните поими во е-бизнисот како и историскиот контекст во кој настанува оваа дејност. Исто така се наведуваат ефектите од електронскиот бизнис во модерното општество како и неговите предности и ограничувања.

Второто поглавје, „Е-бизнис концепти и модели“ детално ги разработува е-бизнис концептите и моделите со што се дава јасна слика за можностите за креирање на конкретен електронски бизнис како и за начините на кои може да се остаруваат онлајн приходи, нешто што може значително да се разликува од традиционалните методи на водење на бизнис.

Третото поглавје, „Изградба на Е-бизнис“ дава динамички и статички пристап при започнувањето и изградбата на е-бизнисот. Објаснети се 10 логички, последователни чекори врз основа на кои може да се започне и води е-бизнис а исто така се објаснети и основните и дополнителните компоненти од кои се составени и врз основа на кои функционираат онлајн бизнисите. Исто така во оваа поглавје се елаборирани и современите можности за финансирање на електронските бизниси, кои покрај традиционалните пристапи, отвораат и нови инвентивни методи за прибирање на финансиски средства.

Четвртото поглавје, „Веб Сајт - концептуализација, изработка и одржување“ се фокусира на еден од значајните елементи на секој е-бизнис. Без креирањето на современ и функционален веб сајт тешко може да се замисли функционирањето на било кој дигитален бизнис. Ова поглавје ги објаснува основните постулати за изработка на модерен веб сајт од техничка гледна точка повеќе задржувајќи се на менаџерските аспекти. Значајно внимание се посветува и на содржинскиот аспект на сајтот кој е еден од клучните фактори за привлекување и задржување на посетителите.

Петтото поглавје, „Интернет Маркетинг“ ја разработува проблематиката на маркетингот во современи услови, односно во е-окружувањето во кое неминовно функционираат модерните бизниси без разлика дали се електронски или традиционални. Можеби основните концепти на маркетингот остануваат исти и во е-окружувањето но интернетот неминовно донесува нови маркетинг техники и концепти кои

се образложени во ова поглавје. Во тој контекст ова поглаве ги обработува дефинирањето на е-маркетингот, е-Потрошувачите, комуникацискиот микс на интернет, оптимизацијата за пребарувачи, маркетингот на привлекување итн.

Шестото поглавје „Прифаќање и имплементација на Е-бизнисот“ генерално говори за прифаќањето на е-бизнисот во земјите во развој со акцент на нашата држава. Авторот покрај описот на тековните состојби нуди и конкретни концепти и прелози за успешно прифаќање и примена на е-бизнис моделите и практиките и од страна на нашите компании и онлајн претприемачи.

Учебното помагало (скрипта) со наслов „Е-Бизнис“ од Доц. д-р Златко Бежовски претставува сеопфатна целина на материјата поврзана со изучувањето на електронскиот бизнис.

Трудот дава солидна теоретска основа за изучување на оваа проблематика надополнета со практични примери и актуелни теми од оваа динамична област.

Јазикот на кој што е напишана скриптата одговара на возраста и степенот на претходно образование на студентите каде што основните поими дополнително се објаснети и се надополнети со графикони, табели и соодветни примери од праксата. Воено материјата ги насочува студентите практично да ги применат научените сознанија во насока на креирање на сопствени електронски бизниси или полесно вклопување во постоечките.

Сметаме дека вака конципираниот труд соодветно ќе ја надополни предвидената наставна програма по предметот Е-Бизнис во рамки на Економскиот факултет во Штип.

Врз основа на горенаведеното, имаме особена чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Економски факултет во Штип скриптата со наслов „Е-Бизнис“ од Доц. д-р Златко Бежовски да ја одобри за издавање.

Библиографија:

- Andam, Zoraya R. "e-Commerce and e-Business". UNDP APDIP. May 2003
- Barker, Melissa, et al. Social media marketing: A strategic approach. Nelson Education, 2012
- Beynon-Davies, P. "E-Business". Palgrave Macmillan. 2004.
- Biizly.com, Start a Business Online, <https://biizly.com/> , 2020
- Biizly.com, Online Business Startup Guide, <https://biizly.com/online-business-startup-guide/> 2020
- Biizly.com, Online Business Models and Revenue Sources, <https://biizly.com/online-business-models/> , 2020
- Biizly.com, Generating Online Business Ideas, <https://biizly.com/generating-online-business-ideas/> ,2020
- Biizly.com, Testing Your Online Business Idea(s) , <https://biizly.com/testing-online-business-ideas/> , 2020
- Biizly.com, Establishing Web Presence for Your Online Business, <https://biizly.com/establishing-web-presence/> , 2020
- Boiko, Bob. Content management bible. John Wiley & Sons, 2005.
- Brohan, Mark. „The Top 500 Guide“May 31, 2006 .
<http://www.internetretailer.com/2006/05/31/the-top-500-guide>
- Callen, Brad. "SEO Power Strategies – Day 6" www.SEOelite.com.
(08.06.2006)
- Chaffey, Dave, Paul Russell Smith, and Paul Russell Smith. eMarketing eXcellence: Planning and optimizing your digital marketing. Routledge, 2012.
- Chaffey, Dave. Digital Business & E-Commerce Management: Strategy Implementation & Practice. Pearson Education, 2015.
- Clow, Kenneth E. Integrated Advertising, Promotion and Marketing Communications, 4/e. Pearson Education India, 2007.
- Deitel H.M., Deitel P.J., Steinbuhler K. "E-business and e-commerce for managers" Prentice-Hall, Upper Saddle River 2001
- Demery, Paul. "Looking east: China's Online Sales Will Triple in Five Years, Study Says" October 29, 2010

- <http://www.internetretailer.com/2010/10/29/looking-east-chinas-online-sales-will-triple-five-years>
- Demery, Paul. „Online Sales Will Average 10% Growth over Next Five Years“ January 26, 2011 <http://www.internetretailer.com/2011/01/26/online-sales-will-average-10-growth-over-next-five-years>
- Dilworth, Dianna. "Online Ad Spend to Double by 2012: JupiterResearch". June 18, 2007 <http://www.dmnnews.com/online-ad-spend-to-double-by-2012-jupiterresearch/article/95951/>
- Dnevnik.com.mk, „Купена првата пица преку интернет - Првпат онлајн-шопинг во Македонија“ 29.05.2007 <http://www.dnevnik.com.mk/default-mk.asp?itemID=ECFAD2D0A3024F41A4F701665ECD6FE2&arc=1>
- Earl, M.J. "Evolving the E-business", Business Strategy Review, 2000, Volume 11,
- e-Business W@tch. "The European e-Business Report 2005 -A Portrait of e-Business in 10 Sectors of the EU Economy". European Commission. November 2005. pp 9-15
- E-consultancy. "Internet Statistics Compendium" 2008. October, 2008. p. 190 <http://www.mktgsensei.com/AMAE/Global/Internet%2520Stats%2520Fall%25202008.pdf>
- Elsammani, Zakia A. Hackney, Ray. Scown, Phil. "SMEs Adoption and Implementation Process of Websites in the Presence of Change Agents" Electronic Commerce in Small to Medium-Sized Enterprises: Frameworks, Issues and Implications, Nabeel Al-Qirim, Auckland University of Technology, New Zealand and Deakin University, Australia, IDEA GROUP PUBLISHING 2004
- Etscorn Keli, SEARCH ENGINE OPTIMIZATION, WHAT IT MEANS, WHAT TO EXPECT AND HOW IT HELPS. Bear Canyon NE, 2004 (www.kelie.com),
- Fishkin Rand, "2005 Analysis of Google's Sandbox" Извор: www.SEOmoz.org (09.06.2006)
- Fiskin Rand, "Beginner's Guide to SEO" Извор: <http://www.seomoz.org> (15.10.2006),
- Fishkin, Rand. "Search Engine Ranking Factors 2011" SEOmoz <http://www.seomoz.org/article/search-ranking-factors> (12.08.2011)
- Gerstner, L.V. "Who Says Elephants can't Dance: Inside IBM's Historic Turnaround." Thorndike Press 2003. p. 172

Godin, Seth. Permission marketing: Turning strangers into friends and friends into customers. Simon and Schuster, 1999.

Google. "Google history". <http://www.google.com/corporate/history.html> (10.05.2010)

Gottschalk, P. "E-Business Strategy, Sourcing and Governance". Idea Group Publishing. London 2006 pp 16-18

Grau, Jeffry. "US Retail E-Commerce Forecast: Room to Grow" eMarketer. March 2010.
http://www.emarketer.com/Report.aspx?code=emarketer_2000672 (07.07.2011)

Groucutt, J. Mastering E-Business, J. Groucutt, P. Griseri, Palgrave Macmillan, 2004

Hauben, Michael. "History of ARPANET". <http://www.dei.isep.ipp.pt/~acc/docs/arpa.html> (14.05.2010)

Holden, Greg. "Starting an Online Business For Dummies, 4th Edition". Wiley 2005. p.p. 11-34

Indvik, Lauren. „Forrester: E-Commerce To Reach Nearly \$300 Billion in U.S. by 2015“ February 28, 2011 <http://mashable.com/2011/02/28/forrester-e-commerce/>

Internet World Stats. <http://www.internetworldstats.com/europa2.htm#mk> (12.07.2011)

Internetretailer. "The History of E-Commerce". 26.02.2009
<http://www.internetretailer.com/2009/02/26/the-history-of-e-commerce>

Internetretailer.com "E-retail Sales Growth: No Breaking the Mold in 2005" March 31, 2006. Извор: <http://www.internetretailer.com/2006/03/31/e-retail-sales-growth-no-breaking-the-mold-in-2005>

Ivory, Melody Y., and Marti A. Hearst. "Improving web site design." IEEE Internet Computing 6.2 (2002): 56-63.

JCPenney.net. "History" <http://www.jcpenny.net/about/jcp/history2.aspx> (07.07.2010)

Jones, D. Scott, M.D. Villars, R. "E-commerce for Dummies". Hungry Minds 2001. p. 10

Jones, Kristopher B., "Search Engine Optimization: Your visual blueprint for effective Internet Marketing", Wiley Publishing, 2008 p. 22

- Kahin, Brian, and Hal R. Varian. Internet publishing and beyond: The economics of digital information and intellectual property. MIT Press, 2000.
- Kalakota, R. Whinston, A. "Frontiers of Electronic Commerce". Addison-Wesley. Massachusetts 1996. p.1
- Kalakota, Ravi and Andrew B. Whinston. "Electronic Commerce: A Manager's Guide." Addison Wesley Longman, Inc. 1997, pp. 7-11
- Kent Peter, "Search Engine Optimization For Dummies, 2nd Edition". Wiley Publishing. Hoboken 2006
- Lallana, E. Quimbo, R. Andam, Z. R. "ePrimer: An Introduction to eCommerce" Philippines: DAI-AGILE 2000. p.2
- Lawrence, Japhet E. Tar, Usman A. "Barriers to Ecommerce in Developing Countries". Information, Society and Justice, Volume 3 No. 1, January 2010: pp 23-35 ISSN 1756-107
- McKay, J. and Marshall, P. "Strategic Management of eBusiness", John Wiley & Sons Australia, Ltd, Queensland. 2004 p.11
- Metamorphosis.org.mk, "Презентирана Националната стратегија за развој на електронски комуникации со информатички технологии". 30.03.2007, <http://metamorphosis.org.mk/content/view/881/4/lang,mk>
- Mintzer, Rich. Start Your Own E-business: Your Step-by-step Guide to Success. Entrepreneur Press, 2005
- OECD. "The Internet and Business Performance", OECD Digital Economy Papers, No. 57 2001, OECD Publishing. pp 9-11
- Phillips, David. Online public relations. Vol. 4. Kogan Page Publishers, 2001.
- Porter, Michael E. "Strategy and the Internet" Harvard Business Review. March 2001
- Purcell, F. Toland, J. Huff S. L. „The Potential of E-Commerce for Remotely Located SMEs: Case Studies from Samoa“ - Electronic Commerce in Small to Medium-Sized Enterprises: Frameworks, Issues and Implications, IGP 2004. pp 93-97.
- Rognerud, Jon. Ultimate guide to search engine optimization. Entrepreneur Press 2008 p. 86
- Schonfeld, Erick. „Forrester Forecast: Online Retail Sales Will Grow To \$250 Billion By 2014“. Mar 8, 2010 <https://techcrunch.com/2010/03/08/forrester-forecast-online-retail-sales-will-grow-to-250-billion-by-2014/>

- Sherman C, "Happy Birthday, Google!" Search Engine Watch, Sep 8, 2003
<http://searchenginewatch.com/2160731>
- Siegel, Carolyn F. Internet Marketing: Foundations & Applications. South Western Educational Publishing, 2006.
- Sterne, Jim. Web metrics: Proven methods for measuring web site success. John Wiley & Sons, 2003.
- Sullivan, Tracy. "Online Clothing Sales Surpass Computers, According To Shop.org/Forrester Research Study" May 14 2007. Извор:
<http://www.forrester.com/ER/Press/Release/0,1769,1145,00.html>
- Taylor, Mark J., et al. "Methodologies and website development: a survey of practice." Information and software technology 44.6 (2002): 381-391.
- Time.mk, "Macedonian web sites sorted by average Alexa rank", 12/07/2011 12:02h <http://www.time.mk/rank/>
- Turban E., Leidner D., McLeam E., Wetherbe J. Information Thechnology for Management - Transforming Organizations in the Digital Economy, John Wiley & Sons, 2008 pp. 172
- Turban E., Electronic Commerce: A Managerial Perspective 2006 E. Turban, D. King, J. K. Lee, D. Viehland Prentice Hall; August 2005 Wiley, Hoboken 2005
- U.S. Census Bureau. "E-Stats". May 27, 2010. <http://www.census.gov/econ/estats/2008/2008reportfinal.pdf>
- USAID eGov Project. "Анализа на состојбата со електронската трговија во Република Македонија". Ноември 2010. Стр. 26-27 http://www.mio.gov.mk/files/pdf/dokumenti/Analiza_e-trgovija_29.11.10.pdf
- Viehland, D.W. "Critical Success Factors for Developing an e-Business Strategy." R.L.I.M.S. Volume 1. Sept. 2000 , Massey University Albany Campus, Auckland, N.Z. p. 1
- Webhostingreport.com. "The History of Google"
<http://www.webhostingreport.com/learn/google.html> (18.06.2010)
- Weill, P. Vitale, M.R. "Place to Space, Migrating to Ebusiness Models". Boston: Harvard Business School Press 2001.
- Wenz, Christian, and Tobias Hauser. Mastering Mambo: E-Commerce, Templates, Module Development, SEO, Security, and Performance. Packt Publishing Ltd, 2005.
- Wikipedia. "Electronic Business". http://en.wikipedia.org/wiki/Online_business (22.04.2010)

- Wikipedija, "CDNow" <https://en.wikipedia.org/wiki/CDNow> (07.07.2020)
- Wilson, Ralph F. "The six simple principles of viral marketing." Web Marketing Today 70.1 (2000): 232.
- Yale.edu. "Introduction to TCP/IP".
<http://www.yale.edu/pclt/COMM/TCPIP.HTM> (15.03.2010)
- Адвокат Бежовски, Основање на Фирма, <https://bezovski.mk/osnovanje-na-firma/>, 2020
- Арсовски, Виктор. „Интернет трговијата во Македонија има потенцијал, но...“. IT.com.mk (22 април 2010) <http://www.it.com.mk/it-mk-internet-trgovijata-vo-makedonija-ima-potencijal-no/>
- Бежовски Златко, „ОПТИМИЗАЦИЈА НА ПРЕБАРУВАЊЕТО КАКО АЛАТКА ЗА ИНТЕРНЕТ БИЗНИСИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА“ Докторски труд, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ, 2014
- Бежовски Златко „Состојбите и перспективите на електронската трговија во Р.Македонија." First International Conference for Business, Economy and Finance-ICBEF 2012. Vol. 1. No. 1. 2012.
- Бежовски Златко, „Матрица за Е-бизнис настап на Македонските компании и претприемачи“ Годишен Зборник , Год. 1. Бр. 1 – Економски Факултет 2009 Штип
- Бежовски Златко, „Оптимизација на пребарувањето (Привлекување посетители на комерцијалните Веб страни од Интернет пребарувачите)“, 2ри Август, Штип 2007
- Државен завод за статистика, „Информатичко Општество“ Бр. 8.1.9.23 XLVII (26.10.2009) , <http://www.stat.gov.mk/pdf/2009/8.1.9.23.pdf>
- Закон за електронска трговија (02.11.2007)
Извор:http://www.mio.gov.mk/files/pdf/dokumenti/elektronska_trgovija_133_02112007.pdf
- ИК Банка, „On-line продавници“,
<http://www.ikbanka.com.mk/default.asp?ItemID=F2ACEA7F3E5BAE499569B3118A85A24D>(13.07.2011)
- Канал 5 Телевизија. "УНИ банка го промовира принципот на електронска трговија" 03.12.2008
<http://www.kanal5.com.mk/default.aspx?mId=37&eventId=42016&egId=13>
- Колева, Ивана. „Интернет-страниците за групни попусти „растураат“ во време на криза“. Капитал. 16.04.2012

http://www.kapital.mk/mk/makedonija/82965/internet-stranice_za_grupni_popusti_%E2%80%9Erasturaat%E2%80%9C_vo_vreme_na_kriza.aspx

Лаудон, К.К. Травер, К. Г. „Електронска Трговија- бизнис, технологија, општество“. Арс Ламина 2010 СкопјеСтр.68-69

ЛЕВЕЛ Консалтинг, Бесплатен Вебсајт за Вашата Фирма, <https://level.mk/besplaten-website/>, 2020

ЛЕВЕЛ Консалтинг, Започни Бизнис, <https://level.mk/zapocni-biznis/>, 2020

Лочев, Владимир. „Македонски софтвер ги прелистува плановите на НАСА“. Дневник 08.07.2008.
<http://www.dnevnik.com.mk/?itemID=E83119C4647456479D5E442489F7A49F&arc=1>

Марјанова Јованов, Тамара (2014). Маркетинг: Истражување, стратегија и планирање-скрипта.

Министерство за информатичко општество и администрација. „100 електронски продавници за 100 македонски претприемачи“ 17.10.2011
<http://mio.gov.mk/?q=node/2655>

Министерство за информатичко општество и администрација. „Конкурс за избор на 50 најдобри Е-бизнис планови за отворање на електронска продавница“<http://www.mio.gov.mk/?q=node/2709>(18.11.2011)

Министерство за информатичко општество.
„Проекти“.<http://mio.gov.mk/?q=node/15> (09.11.2011)

Мк Фондови. „ Граѓаните не се сигурни дали интернет тргувањето е безбедно.“ (22.04.2010) http://www.mkfondovi.com/mk_MK/news/15755-граѓаните-не-се-сигурни-дали-интернет-тргувањето-е-безбедно..html

НЛБ Тутунска Банка, <http://www.nlbtb.com.mk/Default.aspx?mId=259&lId=1> (15.07.2011)

Ризаов, Горан. "Сигурен е-шопинг од дома“. Дневник. 07.01.2010
<http://www.dnevnik.com.mk/default.asp?ItemID=E97B78018BF8BD44881A50F49E165D67>

Уни Банка, <http://www.unibank.com.mk/categories/view/402>(10.09.2009)

Уни Банка, <http://www.unibank.com.mk/categories/view/402>(12.07.2011)